

Сабақтың тақырыбы :

ХҮІІ-ХҮІІІғғ. Иран мемлекеті

Сабақтың мақсаты:

Білімділік: XVII-XVIII ғ. Ирандағы Сефевиттер әулеті билеген кездегі елдің әлеуметтік-экономикалық жағдайын баяндай отырып, халқытың феодалдық езгіге ұшырап, монархиялық тәртіптің орнағандығы туралы білім беру.

Дамытушылық: Оқушылардың ұжымдасып топ болып жұмыс істеу дағдыларын жетілдіру, тіл байлығын, ой - өрісін дамыту, өз бетімен ізденулеріне арналған қосымша материалдарды оқуға дағдыландыру.

Тәрбиелік: Оқушыларды дүние жүзі тарихын құрметпен қарауға баулу, Белсенді, білімді азаматтарды тәрбиелеу.

Үй тапсырмасын тексеру: сахналық көрініс

1 топ	2 топ	3 топ
Осман империясы	Қытай мемлекеті	Үндістан мемлекеті
Айсұлтан	Шерхан	Айгерім
Керім	Жарылқасын	Малика
Гүлжан	Айғаным	Аида
Алтынай	Нұрила	Жанерке
Балнұр	Сайра	Бақдаулет
Наурызбай	Асилия	Мұрат
Ердаулет	Әділет	Назым
Темірлан	Бекжан	Айнаш
Жадыра	Мұхтар	А.Нұрдаулет
	Т.Нұрдаулет	Арнұр

1. XVII ғасырдағы Ирандағы Сефевид мемлекеті:

ИМПЕРИЯ СЕФЕВИДОВ (1501 - 1736) КАРТУ СОСТАВИЛ АМИР ЭЙВАЗ

XVII ғасырда Иран Сефевидтер әулеті билеген феодалдық аграрлық ел болды. Бұл уақытта Сефевид мемлекетінің құрамына Иран жерінен басқа, XVI—XVII ғасырларда жаулап алынған Закавказье, Кавказдың бір бөлігі, Мерв даласына дейінгі Орта Азияның бір бөлігі, Ауғанстанның Герат, Фаррах және Қандағарды қосқандағы батыс жағы және бүкіл Белуджистан түгел кірді. Иранның негізгі кәсібі мал шаруашылығы, егіншілік пен қолөнер болды.

Сефевидтік Иран I Аббас (1587—1629) шахтың кезінде аса жоғары қуаттылыққа жетті. XVII ғасырдың соңы мен XVIII ғасырдың басында сефевидтердің соңғы шахы сұлтан Хосейн (1694—1722) билігі кезінде феодалдық қанаудың күшеюі мен халықтың ауыр тұрмыс жағдайы Сефевид мемлекетін дағдарысқа әкелді.

- Дивани – мемлекеттік меншіктегі жер
- Хассэ- отбасылық меншіктегі жер
- Сойырғал – мұрагерлікпен мәңгі пайдалануға берілетін жер

2. Нәдір шах тұсындағы Иранның ішкі және сыртқы жағдайы:

Иран халқының ауғандарға қарсы күресін түркілердің афшар тай-пасынан шыққан Нәдір басқарды. 1729 жылы Нәдір ауғандарды иран жерінен түгел қуып шығады. 1736 Иранның шахы болды. халық наразылығын аяусыз басып жаныштады. Бұл қатыгездік оның елдегі беделін түсірді. 1747 жылы Нәдір шахты Хорасанда бүлікшілер "өлтірді. Нәдір шах өлген соң оның құрған державасы ыдырай бастады.

Иранда Каджар әулетінің билікке келуі

1796 жылы Иран шахы болып Аға Мұхамед хан тағайындалды. Ирандағы Каджар әулетінің астанасы Тегеран қаласы болды. Иран жері әкімшілік жағынан вилаеттер (облыс) мен эялеттерге (провинция) бөлінді. Қосамдық-саяси өмірінде мұсылман дінінің, оның ішінде, шиит бағытын ұстаушылардың рөлі күшті болды. Мұсылман дінбасылары қыран мен шарифатты елдегі қосамдық тәртіпті сақтауда негізгі құрал ретінде пайдаланды.

«ШАТАСҚАН ӘРІПТЕР»

ОЙЫНЫ

х	а	с	с	э	у	е	к	п	о	з	в
а	м	ұ	с	ы	л	м	а	н	ш	щ	һ
л	у	н	и	р	а	н	д	ә	а	г	у
ы	к	а	п	е	б	и	ж	д	һ	ө	қ
қ	а	о	н	а	б	ж	а	і	з	х	ш
ә	у	л	е	т	а	п	р	р	а	ш	з
з	ә	в	г	с	о	й	ы	р	ғ	а	л
д	и	в	а	н	и	т	а	р	и	х	а

ТОПЫҚТЫ ҚОРҒАУ

1. XVII ғ. Иран..... феодалдық аграрлық ел болды.
2. Иранның негізгі кәсібі..... болды.
- 3..... жылы Нәдір ауғандарды Иран жерінен түгел қуып шықты.
4. Егіншілікпен айналысатын отырықшы шаруаларды ..... деп атады.
- 5..... жылы Мир Махмұд басқарған әскер ..... шабуыл жасады.
6. 1796 жылы Иран шахы болып ..... тағайындалды.

Жауабы:

1. Сефевидтер әулеті билеген

2. Мал шаруашылығы, егіншілік пен қолөнер

3. 1729ж

4. раяттар

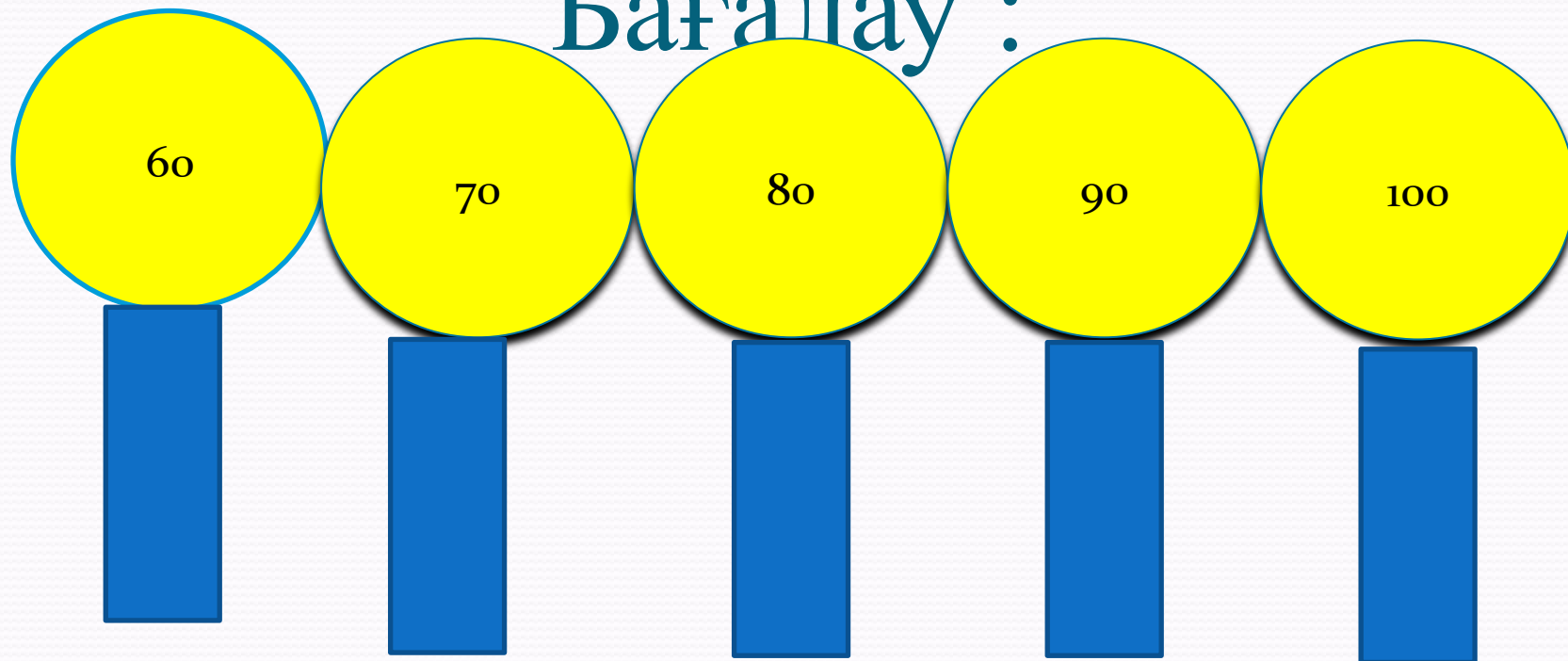
5. 1722ж, Иранға

6. Аға мұхаммед хан

- Иранда ХҮІІ-ХҮІІІ ғасырларда феодалдық жер иеленудің қандай түрлері болды?
- Нәдір шах қандай елдерге басқыншылық жорықтар жасады?
- Каджар әулеті билікке қашан, қалай келді?
- Иранда мұсылман дінінің

Бағалау :

Үйге тапсырма :

- 1. XVII-XVIII ғасырдағы Иранның тарихымен толығырақ мағлұматтар оқып, дайындалып келу
- 2.әскери өнері мен танысып келу
- 3.красворд құрастырып келу тақырыпқа байланысты.

*Назарларыңызға
рахмет!!!*

